

Юган Наталія Леонідівна,
доктор філологічних наук, доцент
доцент підготовчого відділення
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка
ORCID 0000-0001-6845-6731
ugann12@gmail.com

ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА ЗАСОБАМИ ТЕАТРУ

Мета статті – розглянути п'єси сучасних українських драматургів, які висвітлюють найгостріші суспільно-політичні конфлікти епохи, проаналізувати їх поетику, особливості функціонування в культурному просторі України та можливий вплив на формування національної ідентичності суспільства. **Методологія** дослідження ґрунтується на методах аналізу, синтезу, порівняння, а також на герменевтичному, культурно-історичному, соціологічному підходах. **Наукова новизна** роботи полягає в тому, що вперше в історії української літератури та театру зроблено цілісний аналіз п'єс сучасних національних драматургів Н. Марчук, П. Ар'є, Н. Симчич, Ж. Безп'ячук, вивчено особливості функціонування творів у культурному середовищі та встановлено їх значення для суспільства. Авторка дійшла **висновку**, що, звертаючись до трагічних історичних подій України, сучасні драматурги у творах поєднують історичну основу з елементами барочної драми, аналізують історію кризь призму сучасності, але при цьому базуються на реалізмі як художньому методі зображення дійсності. Ідеологічні розбіжності між українським народом та пособниками комуністичного режиму чи частиною російськомовного населення сучасної України, яка зорієнтована на так званий «російський світ», відбиваються на особистих стосунках героїв п'єс і виходять далеко за межі сценічної дії. П'єси сучасних українських драматургів сприяють формуванню україноцентричної історичної та соціальної пам'яті, а це, в свою чергу, впливає на становлення ідентичності нації.

Ключові слова: сучасна українська драматургія; сценічні інтерпретації; національна ідентичність; україноцентрична історична пам'ять; конфлікт; герой.

Юган Наталія Леонідівна, доктор филологических наук, доцент, доцент подготовительного отделения Киевского национального университета имени Тараса Шевченко

Формирование национальной идентичности украинского общества средствами театра

Цель статьи – рассмотреть пьесы современных украинских драматургов, в которых изображены самые острые социально-политические конфликты эпохи, проанализировать их поэтику, особенности функционирования в культурном пространстве Украины и возможное влияние на формирование национальной идентичности общества. **Методология** исследования основана на методах анализа, синтеза, сравнения, а также на герменевтическом, культурно-историческом, социологическом подходах. **Научная новизна** работы заключается в том, что впервые в истории украинской литературы и театра осуществлен целостный анализ пьес современных национальных драматургов Н. Марчук, П. Арье, Н. Симчич, Ж. Безп'ячук, изучены особенности функционирования произведений в культурной среде и их значение для общества. Автор пришла к выводу, что, обращаясь к трагическим историческим событиям Украины, современные драматурги в пьесах сочетают историческую основу с элементами барочной драмы, анализируют историю через призму современности, но при этом основным художественным методом изображения действительности является реализм. Идеологические разногласия между украинским народом и пособниками коммунистического режима или частью русскоязычного населения современной Украины, которая ориентирована на так называемый «русский мир», отражаются на личных отношениях героев пьес и выходят за рамки сценического действия. Пьесы современных украинских драматургов способствуют формированию украиноцентрической исторической и социальной памяти, а это, в свою очередь, влияет на становление идентичности нации.

Ключевые слова: современная украинская драматургия; сценические интерпретации; национальная идентичность; украиноцентрическая историческая память; конфликт; герой.

Yuhan Natalia, Doctor of Philology, Associate Professor, Assistant Professor of the Preparatory Department of Taras Shevchenko National University of Kyiv

Formation of the national identity of the Ukrainian society by means of theater

The purpose of the article is to examine the plays of contemporary Ukrainian playwrights who depict the most acute social and political conflicts of the era, analyze their poetics, the features of functioning in the cultural space of Ukraine and the possible influence on the formation of the national identity of society. **The methodology** consists of the use of methods of analysis, synthesis, comparison, as well as hermeneutic, cultural-historical, sociological approaches. **The scientific novelty** of the work lies in the fact that for the first time in the history of Ukrainian literature and theater an integral analysis of the plays of contemporary national playwrights N. Marchuk, P. Arye, N. Simchich, J. Bezpyatchuk was carried out, their performance features in the cultural environment and significance for society were studied. **Conclusion.** The author came to a conclusion that, referring to the tragic historical events of Ukraine, modern playwrights combine a historical basis with elements of the Baroque drama, analyze history through the prism of modernity, but at the same time base on realism as an artistic method of depicting reality. The ideological differences between the Ukrainian people and accomplices of the communist regime or part of the Russian-speaking population of modern Ukraine who are oriented toward the so-called «Russian world», are reflected in the personal relationships of the characters of the plays and go beyond the stage action. The plays of contemporary Ukrainian playwrights contribute to the formation of historical Ukrainian-centric and social memory, and this, in turn, affects the formation of the national identity.

Key words: modern Ukrainian dramaturgy; scenic interpretations; national identity; historical Ukrainian-centric memory; conflict; hero.

Актуальність теми роботи. Як доводять дослідження українських політологів, одним із головних надбань Євромайдану та Революції Гідності є «посилення національної консолідації українців та формування загальноукраїнської ідентичності» [5, 476]. У 2004 р., після Помаранчевої революції, у суспільстві поживалися дискусії щодо трагічних подій історії України, які були пов'язані з комуністичним режимом взагалі та сталінізмом зокрема. 2013 – 2014 рр. принесли українському суспільству нові виклики – Революцію Гідності та військову агресію на Сході країни. Важливим наслідком обох революцій стало

формування україноцентричної історичної пам'яті. Драматурги сучасності у своїй творчості не пройшли повз цих доленосних для життя нації подій та у повній мірі усвідомили необхідність дискусій про суперечливі історичні та сучасні політико-ідеологічні конфлікти. Це перш за все п'єси Н. Марчук «Калина та песиголовці» (2006), П. Ар'є «Слава героям!» (2012), Н. Симчич «Хата, або Кінець епохи вишневих садів» (2011), Ж. Безп'ятчук «Діалог зі снайпером» (2014) [1; 2; 10; 14].

Аналіз досліджень і публікацій. У монографії О. Когут «Архетипні сюжети й образи в сучасній українській драматургії (1997 – 2007 рр.)» розглядаються такі особливості п'єси Н. Марчук «Калина та песиголовці», як суміщення містерійного та біблійного хронотопів, кодові архетипи (брехні та страху), архетипні образи, концепт віри, процес символізації персонажів у тексті [7, 77, 129-142]. Ні цей твір, ні інші залучені нами до вивчення п'єси не були раніше об'єктом цілісного наукового аналізу.

Мета дослідження – розглянути п'єси сучасних українських драматургів, які висвітлюють найгостріші суспільно-політичні конфлікти епохи, проаналізувати їх поетику, особливості функціонування в культурному просторі України та можливий вплив на формування національної ідентичності суспільства.

Виклад основного матеріалу. П'єса Н. О. Марчук «Калина та песиголовці» (2006 – 2007) отримала диплом конкурсу «Коронація слова» 2007 р. та була опублікована у збірці, до якої увійшли твори-переможці цього конкурсу. У листопаді та грудні 2013 р. виставу за цією п'єсою здійснив у Америці Чиказький театр «Гомін» (реж. – Василь Митничук). П'єса Н. Марчук також стала однією з основних при обговоренні теми «Голодомор: новий сюжет української драми?» у межах науково-практичної конференції, яка відбулася 23 жовтня 2010 р. в Центрі Курбаса, у Києві [6].

П'єса «Калина та песиголовці» вписується у широкий контекст української літератури про Голодомор (У. Самчук «Марія» (1934), Н. Вінграновська «Голодомор» (1961), В. К. Барка «Жовтий князь» (1963), Ю. Д. Бездик «Гіпсова лялька» (2004), І. В. Качуровський «Село в безодні» (2006), С. Талан «Розколоте небо» (2014) та ін.). Твір Н. Марчук був створений після Помаранчевої революції, одним із позитивних (хоча й тимчасових) наслідків якої був початок декомунізації українського суспільства [5, 476]. Головні результати прагнення до формування історичної пам'яті нації – це відкриття музею «Меморіал жертв Голодомору» у Києві (2008 – 2009), започаткування акції «Запали свічку» (з 2008 р. почала відбуватися по всій країні кожен рік в останню суботу листопада), зібрання та видання «Національної книги пам'яті жертв Голодомору 1932 – 1933 років в Україні» (2008) та ін. Можна сказати, що художній твір Н. Марчук передував усім цим подіям: він відтворив настрої патріотично налаштованих верств суспільства після перемоги Помаранчевої революції, став засобом передачі діаспорі важливих новин про суттєві зміни в ідеології сучасних українців.

У п'єсі відтворюються реальні історичні події 1932 – 1933 рр. Авторка показує, як песиголовці (прибічники комуністичного режиму) відбирають останні крихти хліба у мешканців українського села, активно йде «розкуркулення» сільського населення, примусова колективізація. У ці роки селяни масово гинуть від голоду, розповсюджується канібалізм. Песиголовців збирають вулицями та хатами численні трупи й скидають їх у загальні могили. Лікарі у цей час не фіксують смертей від голоду: у звітах пишуть про інфаркт, інсульт, тиф, грип. Ті, хто йде проти наказів Головного песиголовця (Сталіна), приречений на страту чи переселення до Сибіру (з клеймом «ворог народу»). Окремим письменникам, які заручилися підтримкою іноземців, вдалося розповісти про Голодомор в Україні, але все одно їх було жорстоко покарано чи приречено до знищення.

Конфлікти у п'єсі (класовий, ідеологічний, моральний, психологічний) характеризуються гостротою та динамічністю. Вони пронизують усі сюжетні лінії твору. Це конфлікт між різними, протилежними характерами, що уособлюють типові різнополюсні соціально-класові сили (Калина, Кобзар – Головний песиголовець, син Кобзаря), а також між героями однієї ідейної спрямованості, але різних психотипів (Калина – Ілько). Конфлікт розгортається у реальному часі та просторі (в українському селі під час голодомору) та снах дійових осіб (у потойбіччі, де діють людські душі). Ці простори перетинаються, що характерно для поетики барокової драми [7, 129]. Реалістична трагедія збагачується ознаками барочної драми, і це посилює її трагічний пафос.

Справу Надії Марчук продовжили у 2009 р. Олена Клименко («Intermezo») та Наталія Ворожбит («Зернохвище»). У своїх драматургічних творах вони знайшли нові ракурси висвітлення теми Голодомору, створили неповторні характери, втілили оригінальні художні прийоми.

У 2012 р. сучасний український драматург, художник-концептуаліст, театральний режисер Павло Ар'є видав п'єсу «Слава героям!», яка у 2015 р. увійшла до збірки автора «Баба Прися та інші герої». У 2011 р. трагікомедія отримала спеціальну винагороду за кращий твір на історико-патріотичну тематику від КНУ ім. Тараса Шевченка.

Головний конфлікт відбувається між представниками двох різних світоглядів, ідеологічних позицій (героєм Другої світової війни та героєм ОУН УПА). Автор змальовує як зовнішні, так і внутрішні конфлікти. Головний з них – психологічний персоніфікований конфлікт похилої людини із собою та навколишнім світом. Розв'язання цього конфлікту повинно привести до самоідентифікації людини, до гармонії із власними почуттями, думками, хвилюваннями. Але цей конфлікт не може бути остаточно розв'язаний: у фіналі ветерани помирають.

Навколо головних героїв та конфлікту, породженого історією, вирує сучасне українське життя з низькими зарплатами лікарів, соціальною нерівністю та корупцією. Ці реалії породжують нові конфлікти:

Ветеран – Влада, Політичний курс країни (у залежності від політики кожного Президента України воїни УПА отримують безкоштовне лікування чи залишаються без нього); Герої – Їх нащадки (Ганя, Петро) (нащадки з розумінням ставляться до ідеологічних позицій дідів, але усвідомлюють, що їм треба жити своїм життям); Рідні ветерана (Ганя) – Головний лікар (Ірина Богданівна Зозуля) (у медицині процвітає корупція).

У центрі дії – протистояння двох героїв: Андрія Васильовича Чумаченка та Остапа Ільковича Шемелі. Кожен із ветеранів пишається своїми діями на фронтах Другої світової війни, своєю життєвою позицією, медалями, зброєю. Їх позиції непримиренні, вони вмирають, тому що не можуть впоратися зі своїми емоціями, почуттями, прийняти внутрішній світ та правду іншого. І тільки потойбіччя єднає їх: там немає війни, політичних чвар між державами, ідеологічних суперечок, які унеможливають нормальні людські відносини не тільки покоління ветеранів, але їх дітей та онуків.

Треба зауважити, що п'єса П. Ар'є з моменту першої театральної постановки та до нині є такою, «куди складно потрапити, яка не потребує зовнішньої реклами» [4]. 22 січня 2016 р. Івано-Франківський театр імені І. Франка та Київський театр «Золоті ворота» за участі акторів Київського театру імені І. Франка здійснили прем'єру (реж. Станіслав Жирков, продюсер – Ірма Вітовська). Вистава йде щомісяця як у Києві, так і в Івано-Франківську, також трупа активно гастролює містами України.

Оригінальність режисерської роботи С. Жиркова полягає в тому, що два непримиренні вороги вкладаються в одне спільне ліжко, бо держава у них одна; увагу глядачів до сценічного дійства режисер привертає «сміливою еkleктикою жанрів (буфонада, гротеск, чорнуха, «стьоб», треш, мелодрама, трагедія тощо), активною мішаниною сценічних прийомів («фішок»))» [4]. С. Жирков визначає жанр своєї постановки як «специфічна комедія», а провідний актор називає виставу «Слава героям!» провокацією [13].

До цієї п'єси звернулися й інші режисери та творчі колективи. 31 січня 2016 р. режисер Олексій Кравчук у Львівському драматичному театрі імені Лесі Українки здійснив прем'єру «Слава героям?» (саме у такій редакції, зі знаком запитання). Спектакль йде й до сьогодні. 8 травня 2016 р. «Славу героям» (Libertango) поставив режисер Анатолій Левченко у Донецькому академічному обласному драматичному театрі. Тернопільський драмтеатр ім. Т. Г. Шевченка створив героїчну трагікомедію (саме у такому жанровому визначенні) «Слава героям» за однойменною п'єсою П. Ар'є 20 лютого 2018 р.

Таким чином, п'єса Ар'є є актуальною та такою, що користується попитом. Вона породжує дискусії та «має якості багаторівневого емоційного впливу, може претендувати на одну з провідних ролей на шляху пошуків порозуміння і згоди» у сучасному українському суспільстві [3].

Український драматург з Вінничини, прозаїк, казкар Надія Симчич у 2011 р. написала трагікомедію «Хата, або Кінець епохи вишневих садів», яка на Всеукраїнському конкурсі романів та кіносценаріїв «Коронація слова» у 2012 р. отримала I Премію у жанрі п'єси. Як відмітили критики вже після Майдану та Революції Гідності, у творі авторка за три роки передбачила Майдан [9].

Дія відбувається в одному з обласних центрів України в наші дні. У приватному будинку у місті посеред щільної забудови мешкає родина: батько Петро та мати Галя, дід Микола та баба Дуся, дочка Ольга та син Василь. Їх будинок оточений вишневим садочком. Він є уособленням України: назва твору перегукується з перлиною української та світової поезії віршем «Садок вишневий коло хати...» Т. Г. Шевченка (1847). Фундамент цього будинку має неминущу історичну цінність («мало не часів Софії Київської» [14, 3]). Будинок вже старий, йому необхідний ремонт чи злам, а після – будівництво нового на прадавньому фундаменті. В середині хата теж має еkleктичний вигляд: поряд з меблями радянських часів стоять нові, сучасні; в одній кімнаті зроблений так званий «євроремонт», в іншій – на стінах старі, брудні шпалери. Родина не може вирішити дилему та мешкає по-старому. Як талановитий драматург Надія Симчич у п'єсі символічно описує стан держави напередодні другого Майдану.

Крім внутрішніх протиріч, мешканці житла мають зовнішніх «ворогів». У Хаті мешкає далека родичка з Росії Єкатерина Володимирівна, тітка бабусі Галі. Їй байдужі інтереси української родини, яка її прихистила. Коли починають будувати багатоповерховий будинок, Хата стає на заваді планам зробити сучасну автостоянку. Представник забудовника, мажор Віталій, домовляється з Єкатериною Володимирівною та обманом отримує дозвіл хазяїна будинку на продаж. Будинок намагаються знести.

Мешканці будинку беруть Віталія у заручники. Бійці «Беркуту» йдуть на штурм. Родина протестує проти того, що їм нав'язується чужа воля, вони позбавлені права самі вирішувати, що їм робити зі своєю Хатою [14, с. 12-13]. Василь вступає у збройний спротив та кидає в беркутівців пляшки з запальною сумішшю (коктейлем Молотова). За це він був засуджений на 3 роки. У результаті зруйнований будинок залишився за родиною, бо суд вищої інстанції скасував договір купівлі – продажу. Минуло три роки: від Хати залишився тільки фундамент, новобудова теж не завершена, Ярослав запропонував Ользі вийти за нього заміж та почати будувати нову хату на давньоукраїнській основі.

У діалозі Віталія та діда Миколи авторка пояснює глядачеві, на чому ґрунтується конфлікт проросійськи та проукраїнськи налаштованого населення України: молодому чоловіку Хата «воняє», а старому ні, бо в ній мешкали його пращури [14, 15]. Дід Микола прибирає з серванту матрешку, яку привезла тітка з Червоної площі, тому що вона не може стояти поряд з бюстом Шевченка: «Він всім українцям родственик! Тільки не всі пам'ятають!» [14, 4]. Треба підкреслити, що негативні персонажі п'єси (зрадники інтересів Батьківщини) розмовляють виключно російською мовою (Віталія, Єкатерина

Володимирівна). Трагічна сцена спротиву родини бійцям «Беркуту» була відтворена життям взимку 2013 – 2014 рр. на Майдані та вулиці Інститутській.

Таким чином, у символічній та пророчій п'єсі Н. Симчич зображений конфлікт між проукраїнськими та проросійськими верствами населення України. Проросійські мешканці Хати не розуміють прадавні українські цінності та не вважають їх важливими. Проукраїнські – ладні жити у некомфортних побутових умовах, аби зберегти свій внутрішній світ, свою історичну пам'ять. Їм доведеться відбудувувати щент зруйновану оселю, але вони дивляться у майбутнє з надією.

Першу постановку цієї п'єси здійснив Київський Академічний молодий театр у 2014 р. (реж. К. Король). Спектакль отримав назву «В чьому чудо, тьотя?!» Режисер уточнив жанр п'єси – «сучасна комедія з елементами гри без антракту». На думку Н. Симчич, Молодий театр дещо змінив акценти, в порівнянні з твором: з трагікомедії створили комедію, тому позитивні герої Ольга та Василь теж стали неоднозначними [9].

У 2018 р. до п'єси Н. Симчич звернулися кілька творчих колективів. Дитячо-юнацький театр «МІФІЯ» Івано-Франківського коледжу створив соціальну драму «Кінець епохи вишневих садів» за твором драматурга (22.02. 2018 р., реж. О. Лабачук). 28 лютого 2018 р. відбулася прем'єра вистави у Івано-Франківську, в ЦПВ імені С. Бандери.

Н. Симчич продовжила роботу над проблематикою: у 2017 р. її п'єса «Ми, Майдан» стала переможцем конкурсу мережі театрального перекладу «Євродрама» (Париж, Франція) і увійшла до антології п'єс «Майдан. До і після». 21 лютого 2018 р. Київським академічним театром «Колесо» була здійснена постановка п'єси (реж.-постановщик І. Кліщевська) [11].

Соціально-психологічна п'єса «Діалог зі снайпером» була створена журналістом «ВВС Україна» Жаною Безп'ятчук у 2014 р. У 2015 р. твір був відзначений нагородою IV фестивалю «Тиждень актуальної п'єси» в Києві.

Перед нами бесіда у кафе снайпера Святого, який бере участь в АТО, з його колишньою однокласницею Марією. Дівчина з великою особистою симпатією ставиться до героя, вона стежила за його вчинками, збирала гроші на зимове обмундирування, замовляла сорокоусти у церкві, хоче написати про нього п'єсу. Маша живе мирним життям, не розуміє труднощів екстремальних ситуацій війни. У розмові двох людей з різним життєвим досвідом обговорюються серйозні психологічні питання: Які психологічні особливості повинні бути притаманні чоловікові, щоб він став снайпером? Як ставиться снайпер до необхідності вбивати на війні? Як сприймає ці його дії соціум? Як воїн ставиться до релігії? Чи вірить він у Бога? На всі ці питання у діалогах не дається однозначної відповіді.

Перед нами воїн, який боронить кордони держави від ворогів, сепаратистів та військових з РФ. Він непохитний у своїх переконаннях, демонструє чітку ідейну та моральну позицію. На війні він втрачає свої ім'я, біографію, зовнішність, відрікається від минулого, теперішнього та майбутнього. Для нього саме головне те, що він, на відміну від інших українців, не злякався – і пішов захищати свою землю. Усі зовнішні та психологічні зміни не торкнулися його душі, яка вимагає божого заступництва: снайпер просить подругу і надалі замовляти за нього сорокоусти.

Снайпер у п'єсі говорить про двох ворогів України: сепаратистів на передовій (яких потрібно знищувати, тому що вони вб'ють тебе та твоїх друзів при першій можливості) та про людей, які залишилися на непідконтрольній Україні території («Частина з них нормальні люди, трошки телевизор передивилися. Частина німичні старі люди, які можуть проголосувати навіть за Сталіна, якщо його прізвище вписати в бюлетень. Частина сепари кончені <...> Вони привели в свій дім війну, вони дякували кремлівському карлику за те, що ще живі» [2, 64]). Головні герої твору мають чітку проукраїнську позицію.

У п'єсі персонажі вступають у боротьбу не один з одним, а з силами, які перебувають поза сценічною площадкою: з історичними викликами – російською агресією, сепаратистськими настроями на Сході країни. Як і у п'єсі «Хата...», у «Діалозі» авторка малює українську сучасність, на яку впливають глибинні процеси, що відбулися у внутрішній політиці та геополітиці. Вони торкнулися кожної людини, докорінно змінили її життя та внутрішній світ.

Перша вистава за цією п'єсою відбулася 22 лютого 2018 р. у луцькій бібліотеці-філії № 10. Її поставила Літературно-театральна майстерня «Маски життя» при клубі «Патріот Батьківщини» (реж. Н. Максимчук) [12].

Наукова новизна роботи полягає в тому, що вперше в історії української літератури та театру зроблено цілісний аналіз п'єс сучасних національних драматургів Н. Марчук, П. Ар'є, Н. Симчич, Ж. Безп'ятчук; вивчено особливості функціонування п'єс у культурному середовищі та їх значення для суспільства.

Висновки. Сучасний український театр позбавлений моралізаторства, прямолінійності, пропагандистського пафосу. Він відтворює різночасні конфлікти, викриває болючі теми та проблеми, які досі породжують дискусії в українському суспільстві, а іноді, навіть, виступає з пророцтвами. Звертаючись до трагічних історичних подій України, сучасні драматурги не використовують жанр історичної хроніки, трагедії чи драми. Вони йдуть іншими шляхами (поєднують історичну основу з елементами барочної драми, аналізують історію крізь призму сучасності та ін.), але при цьому базуються на реалізмі як художньому методі зображення дійсності.

Позитивні герої п'єс займають принципову проукраїнську позицію, захищають національні цінності, культурні надбання свого народу, говорять українською мовою. Такі персонажі відкрито демонструють українськість та діють відповідно до своїх переконань: вони страждають за українську ідею, втрачають

матеріальні блага, готові віддати (та віддають) за неї своє життя. З точки зору свідомої діяльності людини головні конфлікти усіх творів можна вважати політико-ідеологічними. Ідеологічні розбіжності між українським народом та пособниками комуністичного режиму чи частиною російськомовного населення сучасної України, яка зорієнтована на так званий «російський світ», відбиваються в особистих стосунках героїв п'єс і виходять далеко за межі сценічної дії.

Названі п'єси стали лауреатам різноманітних міжнародних та національних конкурсів, увійшли до численних збірок та антологій, були поставлені на сцені та мають широке коло розповсюдження не тільки в Україні, але й далеко за її межами. Всі авторські тексти та їх різні постановки на сцені розміщені на сайтах в Інтернеті, деякі з п'єс обговорюються на наукових конференціях. Безумовно, п'єси сучасних українських драматургів сприяють формуванню україноцентричної історичної та соціальної [8] пам'яті, а це, в свою чергу, впливає на становлення ідентичності нації.

Література

1. Ар'є П. Слава героям. *Teatre: Театральний портал*. URL: <http://teatre.com.ua/ukrdrama/lava-gerojam-avla-re/> (дата звернення: 02.09.2018).
2. Безп'ятчук Ж. Діалог зі снайпером. *Драматург*. URL: <http://dramaturg.org.ua/dialoh-zi-snajperom-nova-pjesa-suchasnoho-ukrajinskoho-dramaturha-zhanny-bezpyatchuk/#.W4XCpugzblU> (дата звернення: 07.09.2018).
3. Веселовська Г. Український театр у пошуках порозуміння. *Критика*. 2016. Червень. URL: <https://krytyka.com.ua/articles/ukrayinskyu-teatr-u-poshukakh-porozuminnya> (дата звернення: 05.09.2018).
4. Високотемпературна «Слава героям». *Nota bene*. URL: <http://ilkiv-viktoria.blogspot.com/> (дата звернення: 07.09.2018).
5. Гай-Нижник П. П., Чупрій Л. В. Формування загальнонаціональної ідентичності українців в контексті сучасних викликів. *Гілея: науковий вісник*. Київ, 2015. Вип. 101 (№10). С. 474-481.
6. Голодомор: новий сюжет української драми? *Teatre: Театральний портал*. URL: <http://teatre.com.ua/news/19.10.2010-golodomor-novuj-sjuzhet/inner> (дата звернення: 05.09.2018).
7. Когут О. Архетипні сюжети й образи в сучасній українській драматургії (1997 – 2007 рр.): монографія. Рівне: [НУВГП], 2010. 440 с.
8. Куненець Н. Е., Липак Г. І. Консолідовані інформаційні ресурси установ соціальної пам'яті: виклики сучасності. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. Київ, 2017. № 4. С. 21-25.
9. Левчук Я. П'єса-передбачення Майдану (Інтерв'ю з сучасним українським драматургом Надією Симчич). *Яр Левчук*. URL: <http://ylevchuk.blogspot.com/2014/07/blog-post.html> (дата звернення: 07.09.2018).
10. Марчук Н. Калина та песиголовці. *Драматург*. URL: <http://dramaturg.org.ua> (дата звернення: 07.09.2018).
11. Надія Симчич «Ми, Майдан». Читання. *Театр Колесо*. URL: <http://teatr-koleso.kiev.ua> (дата звернення: 05.09.2018).
12. Пилипчук М. «Діалог зі снайпером»: луцька прем'єра п'єси київської журналістки. *Волинські новини*. 22.02.2018. URL: <https://www.volynnews.com/news/all/dialoh-zi-snaiperom-lutska-premyera-pyesy-kyyivskoyi-zhurnalistyky/> (дата звернення: 07.09.2018).
13. «Слава героям» – це провокація. *Галицький кореспондент*. 11.02.16. URL: <http://gk-press.if.ua/slava-geroyam-tse-provokatsiya/> (дата звернення: 05.09.2018).
14. Симчич Н. Хата, або Кінець епохи вишневих садів. *Жінка-українка*. URL: <http://ukrainka.org.ua/node/4873> (дата звернення: 07.09.2018).

References

1. Arie, P. Glory to the heroes. *Teatre: Teatralnyj portal*. Retrieved from <http://teatre.com.ua/ukrdrama/lava-gerojam-avla-re/> [in Ukrainian].
2. Bezpyatchuk, J. Dialogue with a sniper. *Dramaturgh*. Retrieved from <http://dramaturg.org.ua/dialoh-zi-snajperom-nova-pjesa-suchasnoho-ukrajinskoho-dramaturha-zhanny-bezpyatchuk/#.W4XCpugzblU> [in Ukrainian].
3. Veselovskaya, G. (2016) The Ukrainian Theater in Search of Consensus. *Krytyka*, 6. Retrieved from <https://krytyka.com/ua/articles/ukrayinskyu-teatr-u-poshukakh-porozuminnya> [in Ukrainian].
4. High-Temperature «Glory to Heroes». *Nota bene*. Retrieved from <http://ilkiv-viktoria.blogspot.com/> [in Ukrainian].
5. Guy-Nyzhnik, P.P. @ Chupriy, V.V. (2015). Formation of the national identity of Ukrainians in the context of modern challenges. *Ghileja: naukovyj visnyk*, issue 101 (10), 474-481. [in Ukrainian].
6. Holodomor: A New Story of Ukrainian Drama? *Teatre: Teatralnyj portal*. Retrieved from <http://teatre.com.ua/news/19.10.2010-golodomor-novuj-sjuzhet/inner> [in Ukrainian].
7. Kogut, O. (2010). Archetypal plots and images in contemporary Ukrainian drama (1997 – 2007). Rivne: [NUVGP] [in Ukrainian].
8. Kunanets, N., Lypak, H. (2017). Consolidated Information Resources of Social Memory Institutions: Challenges of Modernity. *Visnyk Nacionalnoji akademiji kerivnykh kadriv kuljuty i mystectv*, 4, 21-25 [in Ukrainian].
9. Levchur, Ya The play-anticipation of Maidan (Interview with contemporary Ukrainian playwright Nadia Simchich). *Jar Levchuk*. Retrieved from <http://ylevchuk.blogspot.com/2014/07/blog-post.html> [in Ukrainian].
10. Marchuk, N. Kalina and pessygovthese. *Dramaturgh*. Retrieved from <http://dramaturg.org.ua> [in Ukrainian].
11. Nadia Simchich «We, Maidan». Reading. *Teatr Koleso*. Retrieved from <http://teatr-koleso.kiev.ua/> [in Ukrainian].
12. Pylypchuk, M. (2018). «Dialogue with a sniper»: Lutsk's premiere of play of Kyiv's journalist. *Volynski novyny*. Retrieved from <https://www.volynnews.com/news/all/dialoh-zi-snaiperom-lutska-premyera-pyesy-kyyivskoyi-zhurnalistyky/> [in Ukrainian].
13. «Glory to the heroes» is a provocation (2016). *Ghalyckyj korespondent*. Retrieved from <http://gk-press.if.ua/slava-geroyam-tse-provokatsiya/> [in Ukrainian].
14. Simchich, N. The house, or End of the era of cherry orchards. *Zhinka-ukrajinka*. Retrieved from <http://ukrainka.org.ua/node/4873> [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 17.01.2019 р.